

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНИХ МОВ
ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ**

Збірник наукових статей

ЛЬВІВ - 2024

УДК 37.041:811
ББК 81.2р.
А 43

*Рекомендовано Вченою радою факультету № 2 ІПФПНП ЛьвДУВС
(протокол № 3 від 13.11.2024)*

Рецензенти:

Кульчицька М.О., доцент кафедри українознавства та міжкультурної комунікації Львівського державного університету безпеки життєдіяльності кандидат філологічних наук, доцент

Андрусишин Р.М., заступник декана факультету №2 ІПФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних наук

А 43 Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей: Збірник наукових статей / Укладач: Л.І. Кузьо. Львів: ЛьвДУВС, 2024. 139 с.

У збірнику статей висвітлено методичні та педагогічні аспекти викладання мов, спрямовані на розвиток мовної культури як важливого елементу забезпечення лінгвістичної безпеки держави. Обговорено підходи до формування ініомовної компетентності правоохоронців України з урахуванням сучасних викликів та потреб, а також міжкультурної ініомовної компетентності, яка набуває особливого значення в освітньому процесі. Значна увага приділена організації самостійної роботи студентів, впровадженню інноваційних методів та форм навчання мов. Досліджено можливості онлайн-навчання як альтернативної форми до традиційних підходів, зокрема його переваги та виклики. Окремі статті присвячено актуальним викликам і перспективам сучасного навчання мов у багатокультурному середовищі, що підкреслює важливість розуміння культурного розмаїття у процесі вивчення та використання мов.

**УДК 37.041:811
ББК 81.2р.**

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2024

Христина ВЕРБИЦЬКА

кандидат наук з соціальних комунікацій, доцент
(Львівський державний університет внутрішніх справ)

МОВНА ПІДГОТОВКА КУРСАНТІВ: ІНТЕГРАЦІЯ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Анотація. У статті розглядаються новітні методи навчання іноземної мови для курсантів, спрямовані на підвищення ефективності навчального процесу. Зокрема, акцентується увага на комунікативному підході, інтеграції сучасних технологій, гейміфікації, проектному навчанні, а також контекстуальному та крос-культурному навчанні. Розглянуті методи включають використання аудитивних і візуальних матеріалів, моделі «фліп-клас» та інтерактивні вправи, що сприяють розвитку мовних навичок та мотивації курсантів. Впровадження цих методів дозволяє адаптувати навчальний процес до потреб здобувачів і забезпечує практичну спрямованість знань, що особливо важливо для професійної діяльності курсантів.

Ключові слова: новітні методи навчання, комунікативний підхід, гейміфікація, проектне навчання, контекстуальне та крос-культурне навчання.

Abstract: The article deals with the latest methods of teaching a foreign language to cadets aimed at improving the effectiveness of the learning process. In particular, the article focuses on the communicative approach, integration of modern technologies, gamification, project-based learning, as well as contextual and cross-cultural learning. The methods considered include the use of auditory and visual materials, flip-class models and interactive exercises that promote the development of language skills and motivation of cadets. The implementation of these methods allows to adapt the educational process to the needs of students and provides practical orientation of knowledge, which is especially important for the professional activity of cadets. A feature of teaching a foreign language in higher school, in contrast to the

middle level, is that it should be professionally oriented. A professionally oriented approach to teaching a foreign language is aimed at studying professional vocabulary and terminology, focused on reading literature in the specialty and free communication in the field of professional activity. The structural elements of professionally oriented teaching of a foreign language include: communication skills by type of speech activity (speaking, listening, reading, writing), language knowledge and skills, sociocultural knowledge and skills. It is determined that professionally oriented teaching of foreign languages is effective when it is integrated with special disciplines of the vocational training cycle. Therefore, professionally oriented training, subject to integration with special disciplines, the use of teaching methods aimed at solving professional problems, imitation of professional activity and the manifestation of creative abilities will help develop students' professional creativity.

Keywords: *new teaching methods, communicative approach, gamification, project-based learning, contextual and cross-cultural learning.*

Постановка проблеми. Сучасні вимоги до знання іноземних мов вимагають від курсантів не лише базового володіння, а й уміння ефективно комунікувати в професійних ситуаціях. Проте традиційні методи навчання часто виявляються неефективними, оскільки не забезпечують достатньої практики та не враховують специфіку навчальних потреб курсантів.

Проблеми, що виникають у процесі навчання іноземної мови, включають недостатню мотивацію, обмежені можливості для практичного застосування знань, а також нерелевантність навчального матеріалу. Це призводить до того, що курсанти не можуть успішно застосовувати мову в реальних ситуаціях, що є критично важливим для їх професійної діяльності.

Таким чином, існує потреба в інтеграції новітніх методів навчання, які б забезпечували активне залучення курсантів, розвиток їхніх комунікативних навичок та адаптацію навчального процесу до сучасних вимог. Визначення ефективних підходів та їх впровадження в навчальний процес стає важливим завданням для викладачів та навчальних закладів.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Дослідження в сфері навчання іноземних мов активно розвиваються, і останнім часом виявляється значна увага до новітніх методів, які сприяють покращенню навчальних результатів. Ось кілька ключових напрямків та висновків з наукових робіт: 1. *Комунікативний підхід*: Дослідження показують, що акцент на комунікативних навичках дозволяє курсантам швидше адаптуватися до реальних умов спілкування. Наприклад, робота Т. Хаулі (2021) вказує на те, що інтерактивні вправи, такі як рольові ігри, значно підвищують рівень впевненості учнів у спілкуванні. *Інтеграція технологій*: використання цифрових технологій у навчанні підтверджується численними дослідженнями. Зокрема, в дослідженні А. Лі (2022) наголошується на позитивному впливі мобільних додатків на навчальний процес, що дозволяє курсантам практикувати мову в зручному для них форматі та у власному темпі. *Гейміфікація*: психологічні аспекти гейміфікації демонструють, що елементи ігор підвищують мотивацію до навчання. Відповідно до роботи К. Розенберга (2023), застосування ігрових елементів у навчанні призводить до більшого залучення курсантів та покращення їхньої продуктивності. *Проектне навчання*: вивчення мови в контексті реальних проектів показує високу ефективність. Дослідження О. Петрової (2020) підтверджує, що проектна діяльність дозволяє курсантам не лише вивчати мову, але й розвивати критичне мислення та навички роботи в команді. *Крос-культурна комунікація*: дослідження Р. Чен (2021) підкреслює важливість культурної компетенції для успішного спілкування. Вивчення культурних аспектів мови допомагає курсантам краще розуміти контекст і підходи до спілкування з носіями мови. *Фліп-клас*: модель «фліп-клас» показала позитивні результати у підвищенні ефективності навчання. Дослідження М. Смирнової (2022) вказує на те, що самостійне опрацювання теоретичного матеріалу вдома дозволяє зосередитися на практичних завданнях під час занять, що в результаті підвищує рівень володіння мовою.

Загалом, результати досліджень підтверджують необхідність впровадження новітніх методів навчання, які відповідають сучасним вимогам та потребам

курсантів. Ці підходи можуть суттєво підвищити ефективність процесу навчання іноземної мови в умовах професійної підготовки.

Мета статті – є дослідити та проаналізувати новітні методи навчання іноземної мови для курсантів, зосереджуючи увагу на їхній ефективності, адаптивності та можливостях підвищення мотивації до навчання. Визначити, як ці методи можуть бути впроваджені в навчальний процес для покращення комунікативних навичок курсантів, а також сприяти їх професійному розвитку в умовах глобалізації та міжнародної взаємодії.

Виклад основного матеріалу. 1. Комунікативний підхід. Комунікативний підхід базується на практичному використанні мови. Основна мета — розвиток усного мовлення та слухання. Викладачі створюють реалістичні ситуації, в яких курсанти можуть практикувати свої навички, наприклад, через рольові ігри, дебати або симуляції. Приклад реалізації: проведення щотижневих дебатів на актуальні теми, що стосуються професійної діяльності курсантів, дозволяє їм висловлювати свої думки та обґрунтовувати їх на іноземній мові [1]. **2. Інтеграція технологій.** Використання цифрових технологій, таких як онлайн-курси, мобільні додатки (наприклад, Quizlet, Duolingo), платформи для відеозв'язку (Zoom, Skype) відкриває нові можливості для самостійного навчання. Приклад реалізації: організація онлайн-уроків з носіями мови, що дозволяє курсантам отримати практичний досвід спілкування з людьми з інших країн [2]. **3. Гейміфікація.** Гейміфікація включає використання елементів ігор для підвищення мотивації. Це можуть бути змагання, бали за виконання завдань, нагороди за досягнення. Приклад реалізації: створення ігрових конкурсів, де курсанти отримують бали за правильні відповіді на запитання з граматики або словникового запасу, що робить навчання більш захоплюючим [3]. **4. Проектне навчання.** Проектне навчання заохочує курсантів працювати над спільними проектами, що вимагають використання іноземної мови. Це може бути дослідження, презентації або створення відео. Приклад реалізації: організація групових проектів, де курсанти готують презентації на задані теми, що вимагають поглибленого дослідження та обговорення [4]. **5. Крос-**

культурна комунікація. Цей метод передбачає вивчення культурних аспектів мови, що сприяє кращому розумінню контексту спілкування. Дослідження культурних відмінностей дозволяє курсантам уникати непорозумінь у спілкуванні з носіями мови. Приклад реалізації: включення до навчальної програми тем, пов'язаних із культурними звичаями та традиціями країн, мова яких вивчається [5]. **6. Фліп-клас.** Фліп-клас дозволяє перенести теоретичну частину навчання в домашнє середовище, звільняючи час для практичних занять під час уроків. Приклад реалізації: викладачі надають відео-лекції для самостійного вивчення, а на заняттях займаються вправами на спілкування та інтерактивними завданнями [6].

Окрім зазначених технологій, вважаємо, що для розвитку професійної креативності ефективним буде використання технології ситуатійного навчання (метод кейс), яка розвиває вміння генерувати та реалізовувати креативні рішення професійних проблем, сприяє застосуванню набутих знань та досвіду для майбутніх професійних потреб, допомагає здійснювати принцип співтворчості в освітньому процесі та розвиває іншомовні комунікативні навички.

Висновки. Впровадження цих новітніх методів навчання іноземної мови може значно покращити ефективність процесу навчання курсантів. Застосування інтерактивних та практично орієнтованих підходів сприяє не лише засвоєнню мови, але й розвитку критичного мислення та соціальних навичок, що є необхідними у сучасному професійному середовищі.

Дослідження підтверджують, що комунікативний підхід значно покращує навички усного мовлення. Залучення курсантів до реальних мовних ситуацій сприяє розвитку впевненості в спілкуванні. Використання рольових ігор та дискусій створює умови для активної практики, що є критично важливим у професійній підготовці. Інтеграція сучасних технологій, таких як мобільні додатки і онлайн-ресурси, дозволяє курсантам отримати доступ до навчальних матеріалів у зручному для них форматі. Це не лише підвищує самостійність, але й заохочує до регулярної практики, що є ключовим для засвоєння мови. Використання ігрових елементів у навчальному процесі демонструє позитивний

вплив на мотивацію курсантів. Гейміфікація не лише робить навчання більш захопливим, але й стимулює здорову конкуренцію серед учнів, що веде до кращих навчальних результатів. Проектне навчання активізує курсантів, заохочуючи їх працювати в командах над реальними завданнями. Це формує навички критичного мислення, креативності та співпраці, що є важливими для успіху в професійному середовищі. Розуміння культурних аспектів мови допомагає курсантам уникати непорозумінь у спілкуванні з носіями мови. Це знання підвищує їхню соціальну компетенцію та дозволяє краще адаптуватися до різних комунікаційних контекстів. Комбінація різних методів навчання, що базуються на принципах активного навчання, здатна суттєво підвищити загальний рівень володіння іноземною мовою серед курсантів. Викладачі повинні адаптувати свої підходи, щоб враховувати індивідуальні потреби і стилі навчання учнів.

Необхідно продовжувати дослідження в цій сфері, зокрема вивчати вплив нових технологій та методів на різні категорії курсантів, а також їхню адаптацію в різних освітніх контекстах. Це допоможе створити більш ефективні програми навчання, які відповідатимуть сучасним вимогам та викликам.

Таким чином, впровадження новітніх методів навчання іноземної мови має потенціал суттєво підвищити якість освіти курсантів, забезпечуючи їх успішну професійну діяльність у глобальному середовищі.

Список використаних джерел

1. Haul, T. (2021). *Communicative Language Teaching: Theory and Practice*. Cambridge University Press.
2. Li, A. (2022). *The Impact of Mobile Applications on Language Learning*. *Journal of Educational Technology*, 45(2), 123-139.
3. Rosenberg, K. (2023). *Gamification in Language Learning: Engaging Students through Game Elements*. *International Journal of Language Education*, 10(1), 45-60.
4. Petrova, O. (2020). *Project-Based Learning in Language Education: Enhancing Communication Skills*. *Language Learning Journal*, 48(3), 290-305

5. Chen, R. (2021). *Cultural Competence in Language Learning: Bridging the Gap between Cultures*. Journal of Cross-Cultural Communication, 15(4), 255-270.

6. Smirnova, M. (2022). *Flipped Classroom Model: Effectiveness in Language Learning*. The Language Teacher, 46(5), 15-24.

Валентина ВОЛОШИНА

(Львівський державний університет внутрішніх справ)

ЗАСОБИ ЕФЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Анотація. У статті розглядаються різноманітні навчальні техніки, які використовуються на заняттях з іноземної мови та сприяють ефективному розвитку комунікативної компетенції студентів. Автор вважає, що найбільш ефективною стратегією активізації навичок спілкування англійською є поєднання методів, розроблених у рамках лексичного підходу, з регулярним використанням відеоматеріалів та залученням лінгвістичних ігор. У статті детально аналізуються особливості лексичного підходу, способи його впровадження на заняттях, а також комунікативні аспекти, що розвиваються в процесі навчання. Автор також вивчає структурні елементи та організацію уроків з використанням лінгвістичних ігор, підкреслюючи їх значення для вдосконалення різних аспектів комунікації. Особлива увага приділяється специфіці занять на основі відеоматеріалів, їхній структурі та методам розв'язання навчальних завдань.

Ключові слова: комунікація, інтерактивне заняття, лексичний підхід, відеоматеріали, комунікативні компетенції.

Abstract. The article examines various teaching techniques used in foreign language classes that contribute to the effective development of students'